

Veřejný zápis ze setkání kulturních organizací k tématu klimatické krize | 11. 9. 2019

Klimatická krize vyžaduje naše osobní zapojení a aktivní přístup, shodují se zástupci kulturních organizací

Minulý týden se uskutečnilo mimořádné setkání kulturních organizací iniciované Institutem umění – Divadelním ústavem (IDU). Jeho cílem bylo otevřít diskuzi, jaká je role uměleckých a kulturních organizací v kontextu klimatické krize. Jak klimatická změna reálně ovlivňuje provoz kulturních organizací? Jakým čelíme výzvam? A jak můžeme spolupracovat?

Setkání se kromě ředitelky a vedení IDU účastnili zástupci a zástupkyně Národního filmového archivu (NFA), platformy Umění pro klima, Studia Alta, činohry Národního divadla (ND), humpolecké zóny pro umění 8smička, projektu Kreativní Olomouc a Centra managementu udržitelnosti. K setkání byla přizvána nezávislá expertka na klima a energetiku Júlia Sokolovičová.

Shodli jsme se, že klimatickou změnu jednoznačně vnímáme jako fakt a považujeme za alarmující nedostatek informovanosti a pozornosti, který je stavu klimatu věnován, přestože se důsledky krize dotýkají každého z nás. Byť nejsme pro diskuzi vybaveni dostatečnou odborností, cítíme, že téma vyžaduje naše osobní zapojení a aktivní přístup. A to jak z pozice jednotlivců, tak i nás – kulturních organizací.

Rovněž si uvědomujeme, že coby kulturní instituce **působíme svou činností na své publikum**. Jednak máme příležitost jít příkladem v šetrnějším chování v rámci provozu, zároveň máme možnost své publikum oslovit prostřednictvím programu.

Z našeho setkání vyplynulo, že některé kulturní organizace již delší dobu tuto problematiku řeší a ve svém provozu zavádějí konkrétní opatření směřující k šetrnějšímu provozu organizací. Dobrou zprávou tedy je, že co se týče ekologizace provozu, jsme mnohem dále a dokonce máme zkušenosti, které můžeme navzájem sdílet.

Jedním z příkladů je **Studio Alta**, které již třetím rokem uplatňuje koncept udržitelnosti. V kavárně používají výhradně vratné sklo, jídlo bez obalu, veganské potraviny, netisknou letáky, nepoužívají tištěné vstupenky. Dbají na zapojení komunity a sdílení zdrojů. Spolupracují s iniciativou Zachraň jídlo a Komunitní lednice. Potenciál spolupráce vidí i ve sdílení divadelní techniky. Své prostory zároveň vybavili zbytkovým materiálem, který nabídlo **Pražské Quadriennale** po skončení akce kulturním organizacím k dalšímu použití. Tato největší světová přehlídka scénografie (realizuje IDU) se při posledním ročníku zaměřila na zodpovědnost k životnímu prostředí. Kromě opětovného použití vyrobených rekvizit dbala na propojení zahraničních vystavovatelů s místními dodavateli, přípravu propagačních předmětů ve spolupráci s českými značkami, omezení plastu a recyklaci odpadu. Zde však narazila na řadu neekologických systémových omezení. V **Národním filmovém archivu** vznikla Klima skupina, která řeší pět základních agend (provozní aspekt, komunikaci vně instituce, osvětu veřejnosti, energetickou náročnost digitálních sbírek a výstavbu nového

sídla) v rámci dobrovolnických skupin. Ty se zaměřují na celou řadu témat: od veřejné zakázky na nákup mycích prostředků, přes digitální smog až po investiční záměr své nové budovy. **Národní divadlo** může ostatní inspirovat již desetiletými energetickými úsporami, na střeše ND jsou umístěny sluneční kolektory, rekonstruovaná Státní opera bude dodávat teplo i do sousedícího Národního muzea.

Klimatická krize je výzva, které jsme nikdy předtím nečelili. Není to jen technický problém řešitelný zaváděním šetrnějších opatření, ale nastoluje otázku hodnotové transformace celé společnosti, jejíž jsme součástí.

O změnu uvažování o transformaci nejen uměleckých organizací usiluje platforma **Umění pro klima**. Ta na začátku roku iniciovala Prohlášení pražských kulturních institucí k vyhlášení stavu klimatické nouze na území města Prahy, ke které se přihlásilo 80 signatářů. Podněcuje i umělecké intervence. Nedávno tak např. studio Lunchmeat vytvořilo pro iniciativu Limity jsme my akci ve Chvaleticích „STOP UHLÍ.“

Cítíme potřebu **sdílet zkušenosti** týkající se ekologické udržitelnosti chodu a provozu svých organizací, být efektivnější, šetřit investice i lidské kapacity. Za vhodný nástroj považujeme **vznik společné platformy** sloužící ke sdílení osvědčených postupů a již zavedených opatření týkajících se široké škály témat.

V souladu s globálními výzvami považujeme za nejpálčivější zaměřit se na regulaci mobility, kterou lze po vzoru IDU řešit např. nahrazením letů pod 700 km pozemní dopravou, omezení spotřeby živočišné produkce, kterou lze řešit zavedením veganských cateringů a úsporu energie, která se týká téměř všeho. Za zásadní považujeme se spojit a hledat společná řešení i pro systémové nastavení ve spolupráci s našimi zřizovateli a podporovateli.

Kromě opatření v rámci našich organizací považujeme za důležité projevit náš postoj i v rámci akcí globálních hnutí. Nabízí se podpořit a připojit se např. k zájmovému **Týdnu pro klima**, který organizuje řada spolků, organizací a jednotlivců se zájmem o klima a související společenská témata společně s hnutím Fridays for Future.

Jsme si vědomi toho, že nejen my, kteří jsme se sešli, ale i řada dalších kulturních aktérů vnímá současnou krizi a chce se k ní postavit. Věříme, že vznikající platforma má svým posláním už v tuto chvíli mnoho členů napříč republikou.

Veronika Černohous

Vedoucí oddělení komunikace a marketingu

Institut umění — Divadelní ústav

Celetná 17, 110 00 Praha 1

T +420 224 809 169

M +420 775 850 098

E veronika.cernohous@idu.cz

www.idu.cz

